

SBORNÍK Z KONFERENCE
K PROJEKTU
„PRAXÍ K ODBORNOSTI“

10. dubna 2008

Dobrovolnické centrum Kladno, o. s.

DOBROVOLNICKÉ

CENTRUM Kladno

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České Republiky. ESF napomáhá rozvoji zaměstnanosti, podnikatelského ducha, rovných příležitostí a investicemi do lidských zdrojů.

Obsah

Předmluva	6
Úvod	6
Slovo zúčastněných organizací	
Helena Louthanová, DiS. - Dětský domov Kladno	7
Mgr. Jana Vykouková - Korálek	10
Slovo zástupců z odboru školství, mládeže a sportu Středočeského kraje	
Mgr. Danuše Netolická	12
Slovo zástupců zúčastněných škol	
Mgr. Marie Kohoutová - Gymnázium Kladno	13
Mgr. Zuzana Volná-Ježková	18
Michaela Kříčková, Kateřina Hlinková - studentky	21
Slovo realizátora projektu	
„Ochutnávka“ z našich zkušenosti - Alena Disha	24

Předmluva

Vážení čtenáři, v rukou právě držíte souhrn příspěvků, které byly předneseny na Konferenci k projektu “Praxí k odbornosti”, která se konala dne 10. dubna 2008 v Hotelu Kladno. Jsou to především příspěvky kontaktních osob ve školách a v zařízeních sociální péče, kde projekt probíhal a v neposlední řadě i dvou studentek, které projekt hodnotí z druhého pohledu.

Úvod

Projekt probíhal od listopadu 2006 – do června 2008. Účelem bylo vytvoření uceleného systému – metodiky odborné praxe studentů středních škol v regionu Kladno a jeho replikace do dalších regionů Středočeského kraje, popřípadě do přilehlých krajů. Cíl projektu byl konkrétně naplněn poskytováním odborné praxe studentům středních škol.

Projekt nabízel seznámení s reálným pracovním prostředím v sociálně zdravotních institucích, které jsou partnery – přijímajícími organizacemi - Dobrovolnického centra o. s. (Domov pro seniory Kladno; Geriatrické a rehabilitační centrum Kladno; Základní škola praktická, Základní škola speciální a Mateřská škola speciální Kladno; Dětský Domov Kladno a Stochov; Dětský rehabilitační stacionář Zvonek; Základní škola Montessori; Zahrada, poskytovatel sociálních služeb; Středisko pomoci ohroženým dětem ROSA).

Helena Louthanová, DiS. - Dětský domov Kladno

Dobrý den,

dovolte mi, abych nejprve představila naše zařízení, tedy Dětský domov Kladno. V pracovišti na Kladně se nachází děti nejmladší, tedy do 3 let věku, ale protože samozřejmě nechceme dělit sourozenecké skupiny, tak se zde nachází i děti starší, takže zde máme děti přibližně do předškolního věku. Většinou se snažíme, aby se sociální situace dětí proto řešila ještě před nástupem do školy.

Máme zařízení ve dvou budovách. Budovu na Kladně v Rozdělově jsme v rámci rekonstrukcí rozšířili o nové prostory. Máme nové ložnice pro malé kojence, máme terapeutickou místnost pro děti neklidné a i prostory, které jsou administrativního rázu, např. archiv, který se velice rozrůstá. Děti máme rozdělené do pěti skupin ve dvou budovách. Principem péče o u nás umístěné děti je individuální přístup podle potřeb každého dítěte. Toho, že každé dítě je jiné, nebo má jiné individuální potřeby si mohli všimnout i studenti, kteří k nám chodí na praxi právě tím, že si s dětmi hrají v herně, nebo je doprovázejí na vycházku.

V detašovaném pracovišti na Stochově máme dvě skupiny dětí ve věku přibližně od roku a půl až dvou let či pěti a dnes právě již i šesti let. Dětem je věnována všestranná péče. Každé dítě prochází diagnostikou psychologa, větší děti i speciálního pedagoga. Tito odborníci se věnují krátkodobým a dlouhodobým výchovným cílům. Na cílech, které by dítě mělo dosáhnout, potom běžný ošetřující personál s dětmi pracuje během dne intenzivně různými programy, ať je to Portage program, různé druhy stimulací, rozvoj řeči, logopedická

cvičení. To všechno k co nejširšímu rozvoji dovednosti dětí. Velice dobrou spolupráci máme s řadou dobrovolníků, kteří přispívají k rozvoji sociability dětí. Někteří dobrovolníci chodí k nám vozit kočárky s malými dětmi a někteří vodí děti i na zážitkové akce do zoologické zahrady, jezdí vlakem, berou je do nákupních center nebo na různá sportoviště.

S dětmi se pracuje nejrůznějšími metodami. Děti se účastnily i hipoterapie. Používají se nejrůznější pomůcky - masážní vana, perličková koupel. Míčkování pomáhá jednak u dětí nemocných, ale i u dětí zdravých. Motoriku rozvíjíme všemi různými metodami, hlavně umožněním volnosti dětí.

Režim dne je opravdu zaměřený podle skupin dětí jaké máme. Zatím jsou rozděleny podle věku. Uvažujeme o tom, že budeme mít skupiny, kde děti podle věku nebudou - budou to rodinné skupiny, kam budou děti přecházet podle toho, jak přicházejí. Budou tam děti tedy jak malinké, tak větší. Děti neudržíme v izolaci. Hodně akcí pro nás pořádají jak naši sponzoři, tak různé organizace. I sami vyhledáváme aktivně pro děti nějaký druh zábavy. Jak tedy divadlo nebo školy v přírodě, kam jezdíme v posledních třech letech každý rok na týden na jaře. Nejprve jsme si mysleli, že naše děti jsou moc malé na to, aby mohly vyjet mimo naše zařízení, ale zvládají to docela dobře. Jezdí tedy děti z budovy na Stochově, tzn. od 3 let. S dětmi chodíme plavat do bazénu v Tuchlovicích. Chodí, stejně tak, jako se chodí na základních nebo mateřských školách, každý týden.

Pravidelně u nás také probíhá Den otevřených dveří. Letos bude 19. dubna, kdy jsme opravdu otevření pro návštěvu

veřejnosti. Samozřejmě, vzhledem k tomu, že se snažíme, aby to u nás měly děti opravdu „jako doma“, kde také nepouští každý každého, tak budeme mít otevřené jenom určité prostory a zbytek bude jen na prohlédnutí, nebo vidět ve formě prezentace na plátně.

Když byl první Den otevřených dveří, tak nás bylo v podstatě jen pár lidí, ale na tom druhém Dnu bylo už zájemců poměrně dost. Myslím si, že jsme napočítali až kolem stovky. Slavíme s dětmi také samozřejmě běžně Vánoce úplně stejně jako v rodinách formou večeře a poté se rozsvěcí stromeček.

Jsme také otevření z druhé strany. Snažíme se, abychom měli zpětnou vazbu od dětí, které od nás odcházejí, takže každý rok pořádáme zahradní slavnost, kde se scházejí jak zaměstnanci, tak od nás propuštěné děti a mnohdy i dobrovolníci. Bývá to akce vždy v květnu, která je docela hezká, protože vidíme, jak děti, které od nás odcházejí, rostou, jak se mají dobře a je tam převaha toho pozitivního, než problémů, které většinou řešíme ještě v době, kdy je dítě u nás.

Prioritou našeho zařízení je adopce a pěstounská péče, ale v posledních letech se velice pracuje i s rodinami. Úřady se velice intenzivně věnují odstranění problémům, kvůli kterým k nám byly děti umístěné - sanací rodin. Máme také radost z toho, když se děti mohou vrátit do rodin a ta péče tam funguje. U studentů, kteří k nám docházejí na praxi, upřednostňujeme přímý kontakt s dítětem. Byli bychom rádi, aby poznali, jakou maximální péči dětem poskytujeme, ale zároveň aby si uvědomili, jak důležitá je výchova dítěte v rodině a jak je rodina nenahraditelná. Pokud si po pobytu u nás

studenti uvědomí, jak důležitá je cílová výchova dítěte, jak mnoho trpělivosti vyžaduje a jak je důležité respektovat osobnosti dítěte se všemi jejími zvláštnostmi, tak si myslíme, že jejich návštěva u nás nebyla zbytečná.

Děkují Vám za pozornost

Mgr. Jana Vykouková - Speciální škola Korálek

Měli jsme představu, že studenti budou vykonávat činnost asistenta pedagoga. Chtěli jsme, aby studenti byli přítomni po celou dobu vyučování a aby chodili včas. Samozřejmostí je zachovávání mlčenlivosti. Jestliže to umožňoval provoz školy, tak jsme dali studentům vybrat, které třídy by chtěli navštívit, ale vzhledem k tomu, že praxe jsou vždy jen jednodenní, tak je vlastně spíše nevýhodou, že vidí jen jednu třídu. Pokud by studenti byli ve škole delší dobu, my bychom měli představu, že by tam mohli být třeba celý týden, aby se mohli sžít s třídou a nebo tedy, pokud by měli zájem, vystřídat několik tříd. Každá třída je jiná a každý učitel je jiný a stejně tak výukové programy, které se tam uplatňují, jsou v každé třídě trochu jiné. Někdy jsme také studentům nevyhověli. To z toho důvodu, že měli zájem být všichni najednou v jedné třídě. Vzhledem k tomu, že máme ve třídě maximálně šest dětí, je tam učitelka, vychovatelka a ještě asistent pedagoga, takže další dvě až tři dospělé osoby by opravdu třídu už tolik rozložily, že by výuky neměli v podstatě vůbec nic. Opakuji, že se domníváme, že větší smysl pro studenty, ale i pro nás, by měla praxe souvislá alespoň jeden týden. Jednodenní praxe je tedy spíše poznáním nového

prostředí a seznámením se s tím, jak to tam vypadá, ale z našeho hlediska to není praxe v pravém slova smyslu. A co pedagogové a jaké byly jejich poznatky?

Chápeme samozřejmě, že studenti potřebují praxi, i my jsme kdysi dávno byli studenti. Je to pro ně škola života a často i podmínka pro přijetí na vysokou školu a je to jiný pohled na teorii, ale i poznání toho, zda by mohl tuto práci v budoucnu vykonávat. Jednou se nám dokonce stalo, že jedna studentka po dvou hodinách praxe ze zařízení odešla, protože zjistila, že jí toto prostředí prostě nevyhovuje, ale i to je zkušenost a člověk to musí někde zjistit. Samozřejmě i my učitelé jsme rozdílní. Ne vždy je nám přítomnost cizí osoby, nebo studenta, příjemná.

I pro třídu je nový člověk velká změna a ne všechny děti jsou schopné okamžitě reagovat na novou tvář a někdy se to projevuje i větší nesoustředěností dětí. Dnes máme i studenty, kam děti vůbec nechodí, například do autistické třídy. No a jací byli studenti z našeho hlediska? Každý jiný. Někteří se okamžitě ve výchovně vzdělávacím procesu zapojili a aktivně se věnovali žákům, pomáhali se zadaným úkolem a byla vidět snaha i empatie a ochota zkusit si něco nového. Studenti projevovali zájem o děti a zajímali se o jejich dovednosti i vědomosti. Někteří se ale obávali prvního kontaktu s dětmi a pouze pasivně přihlíželi, ale myslíme si, že je to z toho, že prostředí ještě neznali a každý se přizpůsobíme za různou dobu, takže kdyby tam třeba byli delší dobu, tak bychom zjistili, že vztah k těm dětem mají a že by jim tato práce v budoucnu také vyhovovala. Na závěr už bych jen ráda zopakovala, že jednodenní praxe se nám zdá krátká a řada studentů by po několika dnech byla jistě daleko aktivnější. I naše děti by měly možnost se seznámit s novými lidmi po delší dobu, zase by si

zvykly na nový projev, nový kontakt a to by pro ně bylo také daleko větším přínosem. No a už jen poslední věta. Rádi bychom také znali názory studentů a myslím si, že se je snad dneska dozvíme.

Děkuji

Mgr. Danuše Netolická - vedoucí oddělení mládeže a sportu Středočeského kraje

Přijeli jsme trochu pozdě, nicméně ne tak pozdě, abychom neslyšeli již předchozí vyprávění a shodli jsme se s panem Mgr. Coufalem, že se nám to tady moc líbí. Ne jenom tedy prostorově, ale samozřejmě obsahově a musím říct, že podobných konferencí na závěr projektu, které jsou povinné, protože Brusel si je žádá a Brusel je má mít, je mnoho, a podle toho jich také poměrně dost vypadá. Je to jenom formální záležitost, udělá se fajfka a vše bylo učiněno za dost a jedeme dál. Tady ten pocit nemám a to skládám poklonu všem, kteří se na projektu podíleli, ať už teď organizačně nebo v průběhu celého projektu. Je vidět, že to všichni dělali s chutí a s tím, aby aktivity, které v projektu byly, měly smysl. A to je myslím to správné. Samozřejmě nás to těší proto, že v mé gesci je školství, vzdělávání a tady to je o tom vzdělávání. Myslím si, že už jsme zde slyšeli s panem magistrem pár zajímavých myšlenek, kritických musím říct, které směřovaly dovnitř našeho rezortu a určitě budeme mít o čem si povídat, protože tato oblast a obory, kterých se to týká, je hodně specifická. Není to jen o tom, jak moc nadaní, či nenadaní jsou studenti, kteří to studují. Není to o tom, jak moc jsou třeba manuálně

zruční, ale je to mimo jiné o velké dávce empatie a to si myslím, že je docela obtížné toto odhadnout, u 15ti-letého mladého člověka. Myslím si, že mnohdy ani rodiče to neumí tak správně pojmenovat, určitě to neumí ještě ten mladý člověk ve většině případů a toto je jedna z možností, jak si to může vyzkoušet a mě tady tyto poznatky a zkušenosti docela zaujaly a myslím si, že teď budeme ještě s chutí poslouchat s panem magistrem co na to školy a co na to studenti.

S paní ředitelkou Luxovou jsme si tady už popovídali a myslím si a věřím, že spolupráce se bude rozvíjet úspěšně dál v této oblasti. Takže děkuji Dobrovolnickému centru za to, že spolupracuje s tou teorií, kterou zase máme povinnost zabezpečovat ve vzdělávání my a naše školy a děkuju našim školám i hlavně studentům, že se toho chopili a děkuju i těm, kteří najednou zjistili, že třeba to není oblast, která je jim blížká a že to není oblast, kterou by chtěli dělat, protože i to je v tomto věku a v tomto stádiu vzdělávání velice důležitý poznatek. Najít sám sebe a hledat, co chci dělat dál. Tak a já vám přeji příjemný den a mnoho podobných úspěšných projektů a smysluplných konferencí a ještě jednou děkuji za pozvání.

Mgr. Marie Kohoutová – kontaktní osoba Gymnázium Kladno

Dobrý den, dovoluji mi, abych poděkovala za pozvání na tuto konferenci a podělila se s vámi o své dojmy z celé práce na projektu. Protože zde budou vystupovat i studenti, tak já budu hovořit v té obecnější linii a oni potom v té praktické.

Svůj příspěvek rozdělím do několika bodů. Jednak bych se s Vámi chtěla podělit o to, proč mne jako kontaktní osobu, ale hlavně jako pedagoga, myšlenka praxí studentů zaujala, potom bych pohovořila o samotné dobrovolnické činnosti našich studentů v minulých letech a o samotném projektu. Ještě bych pro upřesnění ráda řekla, že já a studenti, kteří zde jsou přítomni, jsme z kladenského Gymnázia Dr. E. Beneše, tedy z tzv. kamenného gymnázia.

Již ve školním roce 2002–2003 vypracovala předmětová komise společenských věd na kladenském gymnáziu návrh projektu, jehož cílem bylo vytvoření tzv. záchytné sítě pro skupiny sociálně potřebných občanů. Vycházeli jsme ze sociální politiky státu. Studenti, kteří se v rámci společenských věd seznamují s celkovými cíli sociální politiky, si sami vytvoří konkrétní nástroje, které budou uplatňovat. Projekt předpokládá pomoc pracovníků jednotlivých zařízení, určitou materiální vybavenost studentů a patřičné technické zázemí.

Předpokládali jsme, že činnost v těchto záchytných sociálních stanicích by byla dlouhodobá a studenti by pak své zkušenosti předávali dalším gymnazistům a také by jich mohli využít při své profesionální orientaci. Ovšem zjistili jsme, že při běžném chodu gymnázia, kdy naším prvořadým cílem je zajištění výuky, byla realizace nad naše síly, i přesto, že komise společenských věd měla velkou podporu vedení školy a zajištěnou finanční dotaci ze strany DCK. Přesto jsme s některými organizacemi začali pracovat - např. se školou pro děti s více vadami Korálek, kde jsme zorganizovali např. Odpoledne výtvarných činností, zahradní slavnost apod. Právě v této době nás oslovilo DC Kladno, představilo se studentům

a tím začala naše spolupráce. Celá řada studentů se účastnila pravidelných sobotních setkání a dokonce se někteří po té stali dobrovolníky.

Protože činnost DC Kladno se stále více medializovala, začali se studenti také o jeho činnost stále více zajímat. Proto jsem byla osobně ráda, když se na nás obrátila na jaře 2006 paní PhDr. Luxová a paní Alena Disha s tímto projektem, kterému je věnována i dnešní konference, s projektem „Praxí k odbornosti“. Oslovilo nás nejvíce to, že projekt nabízí našim studentům možnost seznámení s reálným pracovním prostředím v sociálně zdravotních zařízeních. Okamžitě jsme začali v předmětové komisi jednat, seznamovat studenty, uspořádali jsme motivační schůzku a dohodli jsme se také, kdo bude kontaktní osobou gymnázia. Po té byla podepsána smlouva mezi DCK a stanoven přesný počet žáků, zapojených do praxe. Chtěla bych zdůraznit, že jsme všeobecné gymnázium, studenti tedy nemají vyčleněné dny pro praxi, tak jako je tomu na jiných školách. Samozřejmě z výuky jsou v dané dny omluveni, ale látku si doplnit musí. Přesto je zájem velký. V roce 2006 – 2007 se do projektu zapojilo 11 studentů a v roce 2007 – 2008 24 studentů. V obou ročnících byl zájem studentů zhruba dvojnásobný. Nyní bych se jen krátce zmínila jen o harmonogramu projektu na naší škole, který byl pro oba ročníky v podstatě stejný. Samozřejmě proběhlo seznámení s DCK, motivační schůzka k projektu, zjištění skutečného zájmu studentů, vhodné zapojení, ať už je to návštěva v přijímacích zařízeních či supervize a také ve škole probíhala pravidelná setkávání se mnou jako s kontaktní osobou, kde studenti vyjadřovali své připomínky a přání. Na závěr proběhla evaluační schůzka na gymnáziu a také v DCK. Nyní bych krátce chtěla

připomenout některé odlišnosti obou ročníků. Zatím co v roce 2006 – 2007 navštěvoval celý tým, tedy 11 studentů, jednotlivá zařízení 1x měsíčně najednou, pro letošní rok byli studenti rozděleni do šesti skupin po čtyřech, aby jednak zátěž pro přijímající organizace nebyla tak velká a jednak také proto, aby se studenti mohli zapojit aktivněji.

Obecně se dá říci, že cíle, které jsme si dali, byly po dvou letech splněny. Obě skupiny studentů mě příjemně překvapily, jejich nadšení a houževnatost, se kterou studenti praxi vykonávali, či ještě vykonávají, prospěla všem zúčastněným stranám. Protože jsem zde jako zástupce gymnázia a tedy i našich studentů, jejichž velký počet (22) zde také sedí, dovoluji mi, abych vás seznámila také s jejich názory, i když další oni sami řeknou ve svém příspěvku. Chci jen podotknout, že přesto, že převažují kladná hodnocení, záporná se také objevila. Osobně se domnívám, že i když jsme na slavnostní konferenci, tak by nebylo vhodné je zamlčovat, protože zamysleme – li se nad nimi, určitě nám to přinese pozitiva pro naše další společné aktivity. Já jsem si zde připravila dva body. Viděno kladně očima studentů, viděno záporně očima studentů. Dala bych to tak trošku do uvozovek. Jen bych chtěla říct pár momentů, co vlastně považují studenti za přínosné. Jedná se především o poznání problematiky některých zaměstnání. Seznámení s výhodami a nevýhodami práce v těchto zařízeních, seznámení s novým prostředím, s novými lidmi a tím získání nových poznatků i nových zkušeností. Velice kladně hodnotí supervize, kde měli možnost podělit se o své zkušenosti, měli možnost získat řadu informací např. o tom, jak řešit obtížné situace a hlavně klady supervize viděli v tom, že si obohatí nabyté znalosti v jednotlivých zařízeních. Také velice

kladně hodnotili doškolovací bloky, za jejichž organizaci Dobrovolnickému centru já děkuji, protože jsem se všech bloků osobně zúčastnila a sama je tedy oceňuji.

Studentům se líbily ukázky v sociální práci i samotná práce s portfoliem. Mnozí se před tím s prací s portfoliem neseťkali, nebo jen s portfoliem v oblasti výuky cizích jazyků. Také mnozí vítají certifikát o absolvování praxe vzhledem ke své profesionální orientaci po maturitě. Když se podívám na to negativní (ono to není v tom pravém slova smyslu negativní), ale to, co na studenty zapůsobilo z druhého pohledu. Krátká doba pobytu v zařízeních, tím i krátká doba pobytu s klienty. Jsem ráda, že jsem slyšela příspěvek paní kolegyně ze speciální školy Korálek, která také říkala, že by bylo dobré praxi rozšířit na delší dobu. Když jsme měli evaluační schůzku na konci 1. roku projektu, tak jsme o tom hovořili s paní Dr. Luxovou i s naší paní ředitelkou. Zdůraznila jsem zde, že jsme všeobecné gymnázium a dát do programu ještě týden praxe navíc? Už takto naši studenti tráví na praxi 10 úterků v roce, plus konference a další aktivity a ne všichni fyzikáři a matikáři mají pro to to pravé pochopení. Samozřejmě, aby ten projekt nějak vypadal, tak studenti se tomu věnovali i dále v dalších dnech. To je tedy otázka, zda bychom to mohli vůbec realizovat během týdne, čtrnácti dnů. Dále, co studenti sami říkají, je špatný vliv na jejich psychiku, vyvolání smutku, beznaděje. Je to dáno tím, že mnozí daná zařízení navštěvují poprvé. Samozřejmě o prostředí, se kterým se setkávají, si něco přečetli, ale jakmile přejdou do reality, tak situace je trochu jiná. Nyní co zde беру trochu s rezervou, ale přesto si myslím, že to musím říci, je někdy nedostatečná organizace a nepřipravenost pracovníků přijímajících zařízení na dobrovolníky. Je to bod, ke

kterému se zde můžeme vyjádřit.

Původně jsem chtěla říci jen pár slov, pozdravit tuto konferenci, ale protože jsem ráda, že spolupracujeme s DC Kladno a jeho prostřednictvím také s přijímajícími organizacemi, využila jsem této možnosti podělit se s vámi o své zkušenosti. A teď si myslím, že je ten správný okamžik pro vyslovení závěrečné věty. Dovolte mi, abych upřímně poděkovala paní ředitelce DC Kladno, paní Dr. Luxové, bývalé manažerce projektu, paní Aleně Disha, se kterou se mi velmi dobře spolupracovalo a současné manažerce projektu a koordinátorce Kateřině Kudějové, se kterou se mi spolupracuje opravdu velmi dobře, ale i všem odpovědným pracovním z přijímajících organizací, do kterých studenti a mnohdy i já jsem se studenty chodila. V neposlední řadě i studentům za skvělou spolupráci a všem popřála mnoho elánu do dalších let. Děkuji vám za pozornost.

Mgr. Zuzana Volná-Ježková - SOŠ a SOU Kladno

Dobrý den, vyučuji na naší střední škole právo a sociální práci. Vystudovala jsem sociální práci na FF a bohužel jsem s tímto projektem aktivně nepřišla do styku, ale vím, o co se jedná a všechny studenty, kteří se zúčastnili praxe, vyučuji. Mám referát od PaedDr. Matheislové a sama jsem si nakonec připravila svoje připomínky.

Jedním z problémů středoškolského vzdělávání je přechod absolventů do praxe. Důvodem je to, že i odborné vzdělávání, a to i praktické, probíhá převážně ve škole, nebo

odtrženo od reálného prostředí. Podle průzkumů víc než 50% studentů nevstoupí v průběhu přípravy na své povolání do budoucího pracovního prostředí a nemá o něm reálnou představu. Studentům se pak nedostává praktických zkušeností k teoretickým poznatkům z oboru, který studují. Je proto důležité, aby příprava v průběhu SŠ studia byla relevantní možnosti jejich budoucího uplatnění v praxi. Proto je nutné zajistit ve spolupráci se sociálními partnery praxi studentů tak, aby se, byť i v omezeném čase, seznámili se skutečným pracovním prostředím, etikou povolání, s pracovními vztahy, komunikací na pracovišti, aby navázali kontakty, aby získali zkušenost i s osobní prezentací. Proto je potřeba realizovat projekty a podpůrná opatření se sociálními partnery, zejména na regionální a místní úrovni.

Studentům naší školy bylo v roce 2006 nabídnuto Dobrovolnickým centrem Kladno, zapojit se do projektu "Praxí k odbornosti". Projekt umožňuje studentům seznámení s reálným pracovním prostředím v sociálně zdravotních institucích v Kladně a okolí, se kterými DC Kladno v rámci tohoto projektu uzavřelo spolupráci. Kromě docházky pro studenty do jednotlivých zařízení, byly pro studenty zajištěny odborné vzdělávací bloky s přednáškami, supervizemi a workshopy pod vedením odborných lektorů. Ti pomohli studentům osvojit si metody a formy práce dle typu klientů, podle druhu postižení jak to vyplývá z požadavků jednotlivých zařízení. DC Kladno se se svým projektem stalo prostředníkem, partnerem i poradcem, který pomohl našim studentům získané teoretické poznatky aplikovat v praxi, prakticky poznávat různé druhy sociální péče i činnost různých druhů sociálních zařízení.

Naši studenti s pomocí DC Kladno a jeho projektu poznali

různé druhy sociální péče, seznámili se s životem a požadavky sociálních klientů a pacientů a také s požadavky na osobnost pracovníka sociální péče. Naučili se navazovat kontakt s okolím, komunikovat s dětskými a dospělými klienty a naslouchat jim, spoluvytvářet prostředí důvěry, předcházet konfliktům a v případě potřeby je kultivovaně řešit. Díky pečlivě připravovaným doškolovacím blokům většina z nich lépe poznala problematiku práce v těchto zařízeních. Na závěr praxe se studenti sami pokusili připravit a zrealizovat vlastní malý projekt. Vzhledem ke všem těmto skutečnostem byl projekt pro naše studenty velkým přínosem.

PaedDr.Věra Matheislová

Toto byla formální část příspěvku a nyní bych něco řekla ráda za sebe. Protože se podílíme na přípravě školního vzdělávacího projektu, tak bych projekt hodnotila jednoznačně kladně. Velice kladně za sebe hodnotím supervize, protože když jsem asi před 3 lety vyslovila potřebu supervizních seminářů, tak se mě pan ředitel ptal, co to je supervize. Nevěděl, o co se jedná, takže to je veliký posun vpřed. Myslím si, že bychom to měli zařadit do vzdělávacího školního programu, praxi nejen v této podobě u nás na škole povinnou, ale dobrý nápad je udělat, pro motivované studenty, dobrovolné bloky odpoledne. To si myslím, že je úžasný nápad. Myslím si, protože jsem jeden čas pracovala na MPSV a byla jsem členem týmu, který připravoval zákon o sociálních službách, že i to je tedy úžasné zavádění principů do praxe. Studenti si díky tomuto projektu zlepšují komunikační schopnosti, se kterými mají většinou velké potíže. Vidíme, že neumí komunikovat s dospělými a neumí se k nim patřičně chovat, proto se jedná jednoznačně o přínos. Jsem

ráda i proto, že tato činnost studentů přispívá velkou měrou k rozvoji občanské společnosti. Já děkuji organizátorům za jejich práci a děkuji za pozornost.

Michaela Kříčková a Kateřina Hlinková, studentky z Gymnázia Kladno:

Dobrý den,

jmenuji se Kateřina Hlinková, zde moje kolegyně Michaela Kříčková. Rády bychom vás tímto seznámily s pohledem studentů na projekt "Praxí k odbornosti". Myslíme si, že je to ten nejefektivnější způsob, jak vyjádřit, jak na nás působila ona práce, co nám dala a co např. i vzala.

Na úvod si dovolím zmínit jedno zařízení, které mi opravdu přirostlo k srdci. Byl to konkrétně Dětský domov Stochov, kam jsem vstupovala s přesvědčením, že Dětský domov nemůže dětem nahradit úplnou hodnotnou rodinu. Ale poté, co jsem osobně poznala přístup zaměstnanců, jsem byla mile překvapena. Všichni se tam snaží dát dětem to nejlepší, ať už v běžném průběhu dne, kdy mají děti hodně různých aktivit, ale i v tom základním, kdy je učí velké samostatnosti, co se týče základů oblékání až po vyčištění zubů. Děti jsou naprosto perfektní a zvládají to skvěle. Z vlastní zkušenosti mohu říct, že jsem byla nejdřív jedna z těch, co ze začátku byli trochu zaraženi, ale postupně, praxí z předešlých zařízení, jsem zjistila, že mohu odhodit všechno a říci si: "Dnes tady budu s dětmi a pohraji si s nimi, něco tady připravíme..." "Chtěla jsem se zapojit víc a myslím, že mi to dalo strašně moc. Odhodila jsem stud a dnes vím, že bych to určitě zvládala i do budoucna.

Michaela Kříčková:

Já jsem navštívila Dětský domov Kladno, kde jsou děti menší. Také jsem měla strach, zda děti budu vůbec zajímat. Ovšem na to nebylo ani místo, abych se ostýchala. Protože jakmile jsem šla k dětem, všechny si bez ostychu chtěly hned hrát. Bylo to moc příjemné. Vytvořila jsem si k nim intenzivní vztah a v budoucnu bych tam ráda docházela dál. Do zařízení chodíme na jeden den. Během tohoto jednoho dne spolupracujeme jak s klienty, tak s personálem a můžeme vidět jejich přístup. Musím říct, že zrovna v Dětském domově byl jejich přístup úžasný. Na druhou stranu v jiných zařízeních se mi až tak chování personálu nelíbilo.

Kateřina Hlinková:

Jak řekla naše paní profesorka, tak byla splněna naše očekávání. Mysleli jsme, že se dostaneme do kontaktu s klienty a jinde by nám to nebylo umožněno s nimi spolupracovat, např. když chodíme na různé brigády. Jen v málo zařízeních můžete malé děti nakrmit, když nemáte ještě dostatečné vzdělání a pokud bych chtěla nastoupit na VŠ se sociálním zaměřením, tak si myslím, že tohle je to nejlepší co může z praxe být, protože člověk jde na VŠ a říká si: "Tohle bych mohl dělat", ale vůbec netuší, jestli na to má. Tento projekt by si měli zkusit všichni, kdo chtějí jít na takovou školu, protože pak třeba zjistí, že na to nemají. Pak to vypadá tak, že se setkáváme s psychology a úředníky, kteří, ač dělají svojí práci, která je záslužná a má pomoci lidem, tak se jí nevěnují dostatečně. Jak už bylo řečeno, hovoříme také o syndromu vyhoření a neřekla bych, že jejich práce je pak efektivní. A může to např. souviset s tím, že

si pro sebe například nezhodnotili správně klady a zápory, zda by na tuto práci do budoucna měli. Na úvodních sezeních jsme si vypisovali, co bychom chtěli. Všichni zmiňovali, že bychom chtěli přinést např. pro děti pocit rozptýlení, nebo pro staré lidi přinést do Domova pro seniory něco nového, protože jsme očekávali, že i když mají svoje vychovatele a sestřičky, tak je tam hodně práce. My jsme v zařízeních byli opravdu takovým rozptýlením, protože starším lidem jsme četli, hráli jsme s nimi hry, povídali jsme si s nimi např. o komunistech. Bylo to moc zajímavé a moc milé. Například „Člověče nezlob se“ jsem nehrála strašně dlouho a pak jsem byla poražena. I když by si člověk myslel, že ho to nebude bavit, tak nad tím nějak nebyl čas přemýšlet. Tam jdete s cílem pomoci a něco přinést do zařízení. Nechcete tam být jen přítěží. Takto jsme to rozhodně nebrali. Šli jsme tam s tím, že jsme se aktivně zapojovali a myslím, že nám to hodně přineslo. Naučili jsme se orientovat v situacích, které jsme dosud nezažili a možná nám to pomůže i tak trochu korigovat svoje jednání. A ti, kteří uvažovali o podobné práci, si mohli vyzkoušet, jestli na to vůbec mají.

Ještě bychom chtěli podotknout, že pokud by praxe měla pokračovat do dalších let, tak to bude určitě přínosem, já se ráda znovu zapojím. Řada z nás to bere jako přípravu do dalšího zaměstnání a někteří z nás, kteří se této oblasti pravděpodobně nyní již nebudou věnovat, naopak jako osobní zkušenost, která jim přinesla hodně dobrého. Také to, že tento projekt má budoucnost značí to, že zájem roste.

Děkujeme za vaši pozornost a přejeme DC Kladno, aby stále pokračovalo, aby mělo ještě větší úspěchy, děkujeme přijímajícím organizacím a spolupracovníkům, kteří pomohli

zrealizovat tento projekt i naší paní prof. Kohoutové, která si s námi zažila krušné chvílky, kdy nás musela omlouvat apod. Ještě jednou děkuji za pozornost.

Alena Disha – manažerka projektu (říjen 2006 – leden 2008)

Dobrý den,

byla jsem u projektu od samotného začátku do poloviny ledna 2008, poté Kateřina Kudějová převzala moji úlohu a úspěšně v ní pokračuje. Pokusím se nahlédnout na projekt z pohledu DC Kladno, jak projekt probíhal, jak jsme ho postavili. Do teď jsme zde slyšeli spoustu zajímavých praktických zážitků z toho, jak praxe vypadala, jak probíhala, co na ní bylo dobrého či jaká měla negativa z pohledu studentů, pedagogů, ale i samotných zástupců jednotlivých zařízení. Budu se dívat z pohledu manažera, který ten projekt připravoval, rozjížděl a s týmem realizoval. Těžko vtěsnám dvouletý projekt do 30 min., které mám k dispozici. Rozhodla jsem se, že se budu zabývat pouze dvěma základními věcmi, a to je záměr projektu – cíl projektu. Protože otázka je, zda jsme záměr naplnili a cíle dosáhli, je to hodně důležité. A druhá věc, kterou se budu zabývat, to jsou klíčové aktivity – tedy způsob, jaký jsme si stanovili, abychom cíle dosáhli. Je samozřejmě dobré, když projekty vznikají z nějaké reálné potřeby.

DC Kladno pracuje již několik let v oblasti dobrovolnictví s různými institucemi v kladenském regionu a mezi ně patří i několik středních škol v Kladně. Od určité doby za námi začali chodit studenti, zda by přes Dobrovolnické centrum nemohli chodit na praxi, zda bychom jim to mohli zprostředkovat a zda

by mohli dostat také potvrzení o absolvování praxe. Praxe jsme zprostředkovali, studenti chodili, ale časem jsme měli pocit, že nemáme tak dobrou zpětnou vazbu, možná i studentům chyběla i určitá možnost evaluace a učinění vlastních závěrů, které by jim pomohlo posunout svůj život někam dál, nebo ho lépe nasměrovat. Zájem se zvyšoval, a tak jsme začali přemýšlet, jak lépe tuto praxi propracovat, udělat systém, který by byl efektivnější pro studenty, vymyslet nějakou interakci a mít z toho nějaké výsledky především pro studenty, protože pro ty je to hlavně připravované.

Do těchto našich úvah vyšla výzva MŠMT v rámci Operačního programu Evropského sociálního fondu - Rozvoje lidských zdrojů. My jsme se toho chopili, napsali projekt, vytvořili systém, jakým jsme chtěli naplnit naše představy. Nakonec z toho, jak ten projekt vznikl, vznikl i záměr projektu. Naším záměrem bylo vytvořit ucelený systém, nebo metodiku praxe pro studenty SŠ v našem regionu, a také, aby ten projekt měl životnost, aby pokračoval, aby to nebyl projekt pro projekt, chtěli jsme to rozšířit do dalších regionů, potažmo do přilehlých krajů. Takže to bylo naším cílem, záměrem a vzniklo to právě z té reality, která zde byla a se kterou jsme se potýkali při práci v DC. Získali jsme tedy grant, uzavřeli smlouvy se školami, které zde byly zmíněny a s přijímajícími zařízeními. Proběhlo mnoho schůzek, abychom domluvili, jak praxe bude probíhat, jak to vyhovuje zařízením, jak to vyhovuje školám, abychom sladili harmonogramy jednotlivých zařízení a požadavky a možnosti škol. V průběhu projektu bylo potřeba udělat malé úpravy, protože funkčnost systému, jak byl nastaven, se ukázala až na konci 1. roku projektu. Ukázalo se, co bylo dobré změnit jak pro zařízení, tak pro studenty.

Ted' zde mám šest klíčových aktivit, které byly součástí projektu. Já se budu zabývat pouze třemi. Klíčové aktivity jsou tedy : Příprava na praxi, praxe, supervize, monitoring, evaluace. To je jádro projektu. Na druhou stranu realizace a koordinace projektu, konference, propagace, publicita, to je hodně o práci v kanceláři. Nejsou to záživné informace, které si každý mimo jiné může přečíst v příručce pro příjemce dotace. Je to hlavně o tom, jak správně administrovat projekt. Najdete to také v manuálu „Praxí k odbornosti“, který jste každý dostali v deskách. Já se chci zabývat pouze třemi, protože to je o praxi, o studentech.

Příprava na praxi zahrnovala dvě části: 1) nábor a 2) motivační schůzku. Potřebovali jsme nějaké studenty do projektu získat. Jak bylo již řečeno, na SOŠ a SOU Kladno byla praxe součástí výuky, takže nábor nebyl třeba. Šlo pouze o to domluvit se s vedením školy, které třídy by nám dali k dispozici. Domluvili jsme určité množství studentů, abychom to mohli kombinovat i s gymnáziem. Z toho také vyplývá, že nebylo nutné dělat motivační pohovor. Na gymnáziu to bylo jiné, protože praxe nebyla součástí vyučovacích osnov. Dělal se nábor a studenti s předběžným zájmem se nezávazně zúčastnili motivační schůzky, která měla interaktivní charakter. Na motivační schůzce jsme studentům vysvětlili, co je obsahem praxe, jaká je tedy nabídka pro ně, aby věděli, co mohou očekávat. Bylo pro nás důležité studenty dobře informovat, protože podmínkou přihlášení do projektu byla účast od začátku do konce, aby si někdo v polovině projektu nerozmyslel, že už ho to nebaví. To by mělo za následek snížení některých kvantitativních ukazatelů, ke kterým jsme se

zavázali. Úspěšné absolvování praxe v celém jejím rozsahu mělo pak smysl pro studenta i pro nás. Studenti měli možnost sebereflexe a zhodnocení své motivace, protože jsme chtěli, aby studenti sami viděli vlastní důvody, proč praxi dělají. Tušili jsme, že je tam mohou potkat nepříjemné zážitky, ne vše běží vždy hladce, i když bychom si to přáli. Cílem motivační schůzky bylo, aby studenti měli sílu své vlastní motivace, vlastního důvodu.

Dostáváme se k druhé klíčové aktivitě a tou je praxe samotná. Praxe se skládala z docházky do zařízení sociální péče a vzdělávacích bloků, které byly tři, ze supervize a na závěr projektu měli studenti možnost připravit a realizovat vlastní projekt pro zařízení, které si vybrali. V zařízeních bylo naším cílem, aby studenti pracovali co nejvíce s klienty. Jak jsme zde slyšeli, bylo to i jejich přání. Chtěli jsme, aby se zapojili do programu klientů, aby byli součástí jejich dne. Nechtěli jsme, aby byli pouhými pozorovateli. To se nám snad i podařilo, dle zpráv od zástupců organizací. Chtěli jsme po studentech, aby sami něco vytvořili, proto jsme je rozdělili do týmů a jejich úkolem bylo připravit si vlastní projekt pro klienty během několika dnů. Musím říct, že projekty byly velmi zdařilé (kulturní dopoledne, aktivizační hry, taneční a hudební vystoupení apod.). Dalším záměrem také bylo, aby se v týmech naučili diskutovat, vyměňovat si názory, obhájit svůj názor a alespoň z části pracovat metodou brainstormingu. Víím, že někteří studenti se věnovali projektu nejen ve vymezený den, ale i ve svém volném čase. To svědčí o tom, že do projektu investovali opravdu mnoho.

Praxe studentů obsahovala také vzdělávací bloky,

jejichž účelem bylo interaktivní formou seznámit studenty s určitými tématy, se kterými by se mohli setkat ve své práci. Prvním blokem byly „Psychosociální aspekty odborné praxe“. Byly tam hlavně ukázky, jak předcházet syndromu vyhoření. Dalším blokem byl blok „Jak vytvořit a realizovat projekt“. V tomto bloku se studenti seznámili s tím, jak vytvořit projekt, jak o projektu přemýšlet. Studenti pracovali v týmech, viděli jednoduchou žádost o grant. Třetím vzdělávacím blokem byla ukázka canisterapie. Šlo o teoreticko – praktickou ukázku. Některé skupiny se na praktickou ukázku bohužel nedostaly, jiné ano. Zde vidíme pár fotografií. Každý student od nás dostal tričko, vizitku, které nosili v zařízeních, aby byli jasně viditelní pro personál a pro klienty.

Každý student měl také šanci zúčastnit se dvouhodinové supervize. K dispozici studentům byla odborná supervizorka. Studenti mohli hovořit o svých zážitcích ze zařízení. Zkušenosti byly jak pozitivní, tak negativní a někteří studenti otevřeně řekli, že by nikdy v této oblasti nemohli pracovat. Někteří se obávali tuto myšlenku vyslovit, ale jak už zde bylo řečeno, zjistit v 17 letech, že toto není moje oblast, je rozhodně přínosné a lepší než to zjistit ve 40 letech, nebo později. Na supervizi studenti obdrželi také mnoho praktických rad osobně. Co se týče evaluace, tak ta byla samozřejmě dobrá pro nás, ale hlavně pro studenty. Žádali jsme je o dvě formy evaluace. Jedna byla vlastní úvaha na téma „Co mi dala praxe“ a druhý byl evaluační dotazník. Proběhla evaluace s kontaktními osobami také na školách. Výsledky evaluace byly prezentovány na společné schůzce všech zúčastněných subjektů. Po 1. roce projektu byla domluvena některá opatření pro zefektivnění projektu.

Dostáváme se k výstupům a výsledkům. Všechny tabulky máte uvedeny v manuálu „Praxí k odbornosti“, a proto vás nebudu zatěžovat čísly. Jen pro zajímavost, celkem se mělo zúčastnit 120 studentů, ale zúčastnilo se 129. Počet studentů v druhém roce se navýšil, takže ukazatel byl takto naplněn. V 2. roce se nám přibližně podařilo udržet počet studentů na SOŠ a SOU, ale na gymnáziu se počet zdvojnásobil. Co se týče dalších výstupů a výsledků, ještě se zmíním o dvou publikacích, které byly vytvořeny v rámci projektu a to „Rukověť pro dobrovolníka“ a manuál „Praxí k odbornosti“, který, jak doufáme, vám pomůže i k realizaci vašich projektů.

Dále v rámci publicity bylo vytvořeno několik materiálů a zde vidíte např. Portfolio studenta. Součástí studenta byl tzv. Kontrakt studenta. Když student vstoupil do projektu, uzavřel kontrakt s námi, se školou, ale hlavně sám se sebou. Vytyčil si tam své cíle, čeho by chtěl dosáhnout na praxi. Když student kontrakt podepsal, dostal od nás také právě to portfolio, do kterého si svůj kontrakt uložil. V portfoliu měli studenti připravené různé materiály, o tom, co je na praxi čeká, informace o zařízení, kam by měli docházet a postupně si tam přidávali svoje materiály. Pro jednotlivé školy jsme měli Informační portfolia pro pedagogy, kde měli k dispozici rozpisy praxí a jiné důležité informace.

Co se týče publicity projektu – to je velké téma. Každý poskytovatel dotace má většinou své požadavky sepsané v manuálu a je dobré vše dobře nastudovat. To jsme udělali i my. Udělali jsme plán publicity tak, abychom pokryli několik oblastí: město, region, přilehlé kraje a Českou republiku. Komunikaci s médii jsme také řešili. Každé 2 – 3 měsíce jsme

vydávali tiskové prohlášení o tom, co se v projektu děje. Měli jsme nástěnky ve všech zúčastněných subjektech. Fungovala také webová stránka.

Na závěr bych ráda připomněla, že projekt byl financován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Státním rozpočtem České republiky a Evropským sociálním fondem a my pevně věříme, že projekt neusne a bude pokračovat. Máme před-domluvenou další spolupráci i v jiných regionech, i se školami a organizacemi, které by s námi chtěli spolupracovat dále. Pro kohokoliv z vás jsou k dispozici naše poznatky, zkušenosti, materiály, které byly vytvořeny v rámci projektu. Přeji vám všem mnoho úspěchů a děkuji za pozornost.

